

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Кафедра соціально-економічних та природничих дисциплін

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор _____

“ ____ ” _____ 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Давня історія України

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки

014 Середня освіта (Історія)

(шифр і назва напрямку підготовки)

Коломийський навчально-науковий інститут

(назва інституту, факультету)

Коломия – 2019 рік

Робоча програма

Давня історія України

(назва навчальної дисципліни)

для студентів за напрямом підготовки **014 Середня освіта (Історія)**

„___” _____, 20__ р. – 10 с.

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Марчук М. В., завідувач кафедри СЕПД, кандидат історичних наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри

Протокол від “ 30 ” січня 2019 р. № 5

Завідувач кафедри _____

(Марчук М.В.)

(підпис)

“ ___ ” _____ 20__ р.

Схвалено методичною комісією інституту.

Протокол від “ ” _____ 20__ р. № 2

“ ___ ” _____ 20__ р.

Голова _____ (Лаппо В.В.)

(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 0203- гуманітарні науки	Нормативна	
	Напрямок підготовки <u>014 Середня освіта (Історія)</u>		
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування):	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		___-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин - 108		___-й	1/2-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	__ год.	24 год.
		Практичні, семінарські	
		__ год.	8 год.
		Лабораторні	
		__ год.	- год.
		Самостійна робота	
		__ год.	76 год.
		Індивідуальні завдання: - год.	
Вид контролю: екзамен			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: _____ для заочної форми навчання – 30% : 70%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою даного нормативного курсу є засвоєння матеріалу з давньої історії України. Важливим є висвітлення і усвідомлення закономірностей історичного розвитку українських земель.

Завдання засвоєння студентами знань подій і фактів найдавнішого періоду української історії.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: характерні риси стадій розвитку первісного суспільства та особливості еволюції людської цивілізації на кожному з них;

- яким був вплив кочових народів, що населяли південь України з кінця II тис. до н.е. і до XIII ст. н.е., на історичний розвиток українських земель, формування матеріальної і духовної культури населення країни;
- закономірності державно-політичного, економічного, культурного розвитку Київської Русі;
- хронологічні рамки і суть найважливіших подій;
- зміст та напрямки політики київських князів;
- етапи політичного розвитку Галицько-Волинського князівства;
- причини занепаду Галицько-Волинської держави та значення цієї події для українців як нації;
  - основні історичні джерела та історичні праці, присвячені вивченню давньої історії України.

вміти: узагальнювати і систематизувати історичні події, аргументовано викладати свої погляди на найважливіші явища української історії;

- визначати причини та наслідки історичних подій;
- пояснювати основні терміни і поняття;
- самостійно працювати з історичними документами та здійснювати їх аналіз;
  - визначати місце учасників історичних подій, об'єктивно оцінювати їх діяльність.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Початки людської цивілізації на території України.

Тема 1. Хронологічні рамки давньої історії України, її періодизація.

Тема 2. Виникнення скотарства, землеробства і ремісництва. Трипільська культура.

Тема 3. Кіммерійці. Скіфи. Сармати.

Тема 4. Античні міста-колонії Північного Причорномор'я: виникнення, населення, господарське життя, політичний устрій і духовне життя.

Тема 5. Походження та розселення слов'ян. Анти.

Змістовий модуль 2. Княжа доба.

Тема 6. Утворення держави із центром у Києві.

Тема 7. Політична роздробленість Київської Русі.

Тема 8. Галицько-Волинська держава – правонаступниця Київської Русі.

Тема 9. Культура Київської Русі. Роль і місце Київської Русі в історії Європи.

Тема 10. Боротьба проти монгольських завойовників. Відносини із Золотою Ордою.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1. Початки людської цивілізації на території України.													
Тема 1. Хронологічні рамки давньої історії України, її періодизація.							7	2	1				4
Тема 2. Виникнення скотарства, землеробства і ремісництва. Трипільська культура.							4	2	-				2
Тема 3. Кіммерійці. Скіфи. Сармати.							7	2	1				4
Тема 4. Античні міста-колонії Північного Причорномор'я: виникнення, населення, господарське життя, політичний устрій і духовне життя.							7	2	1				4
Тема 5. Походження та розселення слов'ян. Анти.							13	2	1				10
Разом за змістовим модулем 1							38	10	4				24
Змістовий модуль 2. Княжа доба.													
Тема 6. Утворення держави із центром у Києві.							24	6	2				16
Тема 7. Політична роздробленість Київської Русі.							12	2	-				10
Тема 8. Галицько-Волинська держава – правонаступниця Київської Русі.							15	2	1				12
Тема 9. Культура Київської Русі. Роль і місце Київської							13	2	1				10

Русі в історії Європи.												
Тема 10. Боротьба проти монгольських завойовників. Відносини із Золотою Ордою.							6	2	-			4
Разом за змістовим модулем 2							70	14	4			52
Усього годин							108	24	8			76

5. Теми семінарських занять

Заочна форма

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Хронологічні рамки давньої історії України, її періодизація.	2
2	Походження та розселення слов'ян. Анти.	2
3	. Утворення держави із центром у Києві.	2
4	Галицько-Волинська держава – правонаступниця Київської Русі.	2
	Разом	8

6. Теми практичних занять

7. Теми лабораторних занять

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Стоянки первісних людей. Форми соціальної організації.	8
2	Германські племена на території сучасної України. Велике переселення народів (IV-VІст. н.е.). Гуни. Авари.	8
3	Виникнення перших державних утворень в Середньому Подніпров'ї. Союзи племен.	10
4	Держава за часів Олега. Князь Ігор. Княгиня Ольга та її реформи.	14
5	Запровадження християнства у Київській державі та його значення.	10

6	Данило Галицький. Війни з Угорщиною та Польщею.	10
7	Волинська держава за наступників Данила Романовича.	8
8	Культурні досягнення Галицько-Волинської Русі.	8
	Разом	76

9. Індивідуальні завдання

10. Методи навчання

Лекційні заняття із використанням наочного матеріалу (карти, схеми, діаграми, аудіо- і відеоматеріали), семінарські заняття, самостійна робота студентів, а також використання конспекту лекцій, додаткової літератури і інтернетресурсів як у бібліотеці, так і в домашніх умовах.

11. Методи контролю

Оцінка знань студентів на семінарських заняттях (поточне опитування, самостійні, контрольні роботи і реферати) та підсумковому контролі (екзамені).

Питання на екзамен

з давньої історії України

1. Предмет і завдання курсу “Давня історія України”.
2. Періодизація давньої історії України.
3. Перші форми суспільної організації людей.
4. Зародження релігійних уявлень та мистецтва.
5. “Неолітична революція ” та її наслідки.
6. Побут та господарство трипільців.
7. Історичне значення Трипільської культури.
8. Джерела, походження, спосіб життя та культура кіммерійців.
9. Походження, спосіб життя та культура і релігія скіфів.
10. Скіфські війни (Скіфо-Перська війна).
11. Етапи скіфської державності.
12. Походження та етапи сарматської історії на території України.
13. Соціально-економічний розвиток сарматів.
14. Причини, форми та напрями грецької колонізації Північного Причорномор’я.
15. Періодизація та етапи історичного розвитку Північного Причорномор’я.
16. Ольвія Понтійська: етапи історичного розвитку, релігія та мистецтво.
17. Херсонес Таврійський: етапи історичного розвитку, релігія та мистецтво.
18. Боспорське царство: етапи розвитку, господарство, релігія та мистецтво.
19. Історичне значення колонізації Північного Причорномор’я.
20. Походження та джерела вивчення слов’ян.
21. Вторгнення германських племен на територію України. Гунська навала.
22. Формування праукраїнських племен. Анти і склавини.
23. Побут, культура та вірування праукраїнців.
24. Піднесення Києва. Перші правителі.
25. Київ на шляху до своєї величі і могутності.
25. Київська Русь доби Володимира Великого.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					50	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Конспекти лекцій.
2. Навчальні посібники з питань проведення семінарських і практичних занять.
3. Методичні рекомендації для підготовки семінарських занять.
4. Пакети контрольних завдань для даної дисципліни.

14. Рекомендована література

Базова

Грушевський М.С.	Історія України-Русі. В 11-ти томах.	Київ, 1991 рік.
Кер. 9вт.. Кол. Ю.Зайцев.	Історія України.	Львів, 1998 рік.
Литвин В.М., Мордвінцев В.М., Слюсаренко А.Г.	Історія України.	Київ, 2002 рік.
Кісь Я.І., Педич В.П., Шокалюк О.І.	Історія України. Курс лекцій.	Івано-Франківськ, 2002 рік.
Король В.Ю.	Історія України: Документи. Матеріали.	Київ, 2002 рік.
Литвин В.М., Колесник В.Ф.	Історія України: Навчально-методичний посібник для семінарських занять.	Київ, 2006. – 460 с. – (Вища освіта ХХІ століття).

Допоміжна

Грушевський М.	Ілюстрована історія України.	Київ, 1992 рік.
Дорошенко Д.	Нарис історії України.	2-ге видання. Київ, 1992.
Смолій В.	Історія України. Нове бачення.	Київ, 1995.
Полонська-Василенко Н.	Історія України: у 2 томах.	Київ, 1992.
Субтельний О.	Україна. Історія.	2-ге видання. Київ, 1992.
Замлинський В.	Історія України в особах: ІХ-ХVІІІ ст.	Київ, 1993.
	Довідник з історії України: У 3 т.	Київ, 1993-1999.
Мельник Л.	Історія України: Курс лекцій: У 2 книгах.	Київ, 1991-1992.
	Малий словник історії України.	Київ, 1997.
Крип'якевич І.	Історія України.	2-ге видання. Львів, 1991.
Брайчевський М.	Біля джерел слов'янської державності.	Київ, 1964.
Аркас М.	Історія України-Русі.	Київ, 1990.
Лановик Б.	Історія України.	Київ, 1999.
Грабовецький В.	Селянське повстання на Прикарпатті під проводом Мухи 1490-1492.	Львів, 1979.

Яворницький Д.І.	Історія запорозьких козаків. У 2 томах.	Київ, 1990.
Бойко О.	Історія України.	Київ, 1999.
Кугутяк М.	Галичина: сторінки історії.	Івано-Франківськ, 1993.
Винниченко В.	Відродження нації.	Київ, 1990.
Мірчук П.	Історія Української Повстанської Армії. 1942-1952 рр.	Львів, 1992.
Сергійчук В.	ОУН-УПА в роки війни. Нові документи і матеріали.	Київ, 1996.
	Конституція України.	Київ, 1996.

15. Інформаційні ресурси

1. www.ukrcenter.com/library/default.asp
2. www.lib.ua-ru.net/dissertation/code-14-c-ua.html, chitalka.info/psy.html.
3. www.nmc.univ.kiev.ua
4. www.mon.gov.ua/.